

Sanddådra finns på den svenska rödlistan över hotade arter och är där placerad i kategorin sårbar (VU). Arten har minskat betydligt. För att bryta den negativa utvecklingen har Naturvårdsverket låtit utarbeta ett åtgärdsprogram som har som mål att gynna sanddådra och andra arter som tidigare var vanliga ogräs i bondens åkrar.

Sanddådra är en ettårig, höstgroende, drygt halvmeterhög, korsblommig ört. Stjälken är gråhårig och har oskaftade, lansettlika blad med pillik bas. Arten blommar från juni till augusti. Blommorna sitter i en lång klase; kronbladen är ljusgula och ca 5 mm långa. Frukten är en päronlik, hård skida, 4–7 mm, med smal vingkant. Fröna är ca 0,8 mm.

Sanddådra skiljs från de närliggande oljedådra *C. sativa* och linddådra *C. alyssum* på växtens hårlighet, skidornas storlek och frönas storlek. Oljedådran är gleshårig (främst tilltryckta hår), skidan är hård, 6–9 mm, och fröna 1,2–1,8 mm. Linddådran är nästan kal, skidan mjuk, 8–10 mm, och fröna 1,5–2,5 mm.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT – Missgynnad

DD – Kunskapsbrist

Foto: Åke Svensson

Sanddådra

har funnits från Skåne i söder till den mellersta delen av landet. Den har minskat inom hela sitt utbredningsområde och är i dagsläget oftast tillfällig på sina lokaler. Ursprungligen är sanddådran en stäppväxt som kom till Sverige först på 1800-talet, troligen som ogräs i fröblandningar och med utsäde.

Sanddådra växer idag oftast i sandiga rågåkrar. Den uppträder även i andra sandiga miljöer som rasbranter, banvallar och sandtag. Sanddådran kan också växa i rudratmiljöer. Eftersom den är en stäppväxt trivs den på lokaler med hög värmeinstrålning. Arten är konkurrenssvag och kräver öppen, varm sand för att kunna etablera sig.

Lokaler med sanddådra hyser ofta andra ovanliga arter. Ogräsbekämpning och konstgödning missgynnar arten. Åkrar som fortfarande hyser sanddådra bör undantas från rationellt åkerbruk och en kantzon bör sparas där varken ogräsmiddel eller konstgödning sprids. Grus- och sandtag som hyser arten bör inte återställas.

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

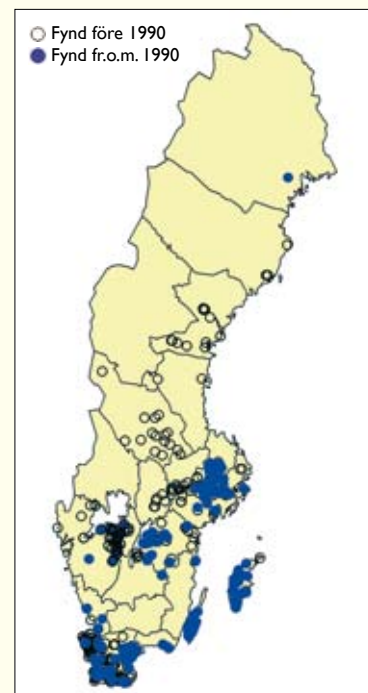
Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för sanddådra hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna.

Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Sanddådra har i Danmark varit tämligen allmän men är idag sällsynt. I Norge och Finland är fynden fåtaliga.

Om du vill läsa mer om sanddådra eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken